

РЕШЕНИЕ

№ 17958

гр. София, 27.05.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 14 състав, в
публично заседание на 02.05.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Пламен Горелски

като разгледа дело номер **12715** по описа за **2024** година докладвано от съдията,
и за да се произнесе взе предвид следното:

Съдебното производство е проведено по реда на чл. 4, ал. 1 и чл. 9б, вр. чл. 4, ал. 1 от Закона за местните данъци и такси, вр. Глава деветнадесета от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

С Решение № 13598/16.12.2024 г., по адм. дело № 5999/2024 г. състав на Първо отделение ВАС е отменил по подадена от кмета на Столична [община] № 2550/17.04.2024 г. на Административен съд София – град, по адм. дело № 5382/2022 г. и е върнал делото за ново разглеждане. С отмененото съдебно решение Съдът, след преизчисляване е изменил (намалил) определените в тежест на „Национален дворец на културата – Конгресен център София“ ЕАД задължения за данък върху недвижими имоти и такса битови отпадъци, установени с РЕВИЗИОНЕН АКТ, изх. № СФД22-РД77-12/10.02.2022 г., издаден от органи по приходите в Дирекция „Общински приходи“, потвърден от кмета на СО с Решение СОА22-РД28-11/03.04.2022 г.

Дружеството - жалбоподател, посредством представляващия го адвокат: постави задачи към назначената в настоящото съдебно производство допълнителна съдебно-техническа и счетоводна експертиза, допълващи тези, поставени от ответника; поддържа становище за отмяна на ревизионния акт; претендира възстановяване на разноски за водене на делото, съгласно списък; представена е писмена защита, с която са заявени искания Съдът: да отмени ревизионния акт и да върне преписката „на общинската администрация, като даде задължителни указания...“; да измени ревизионния акт, като „приеме направените от вещото лице изчисления по Вариант 1 от първото допълнително заключение, допълнително изчислени по задача 2 от второто допълнително заключение на ССЕ, приета по делото“. Искането за отмяна на РА и връщане на преписката не е съобразено с установената с ал. 4, изр. първо на чл. 160 ДОПК забрана за прилагане разпоредбата на ал. 3.

Ответникът – кметът на Столична община, посредством юрисконсулт: оспорва жалбата против ревизионния акт; съобразявайки указанията на касационната инстанция ангажира заключение на комплексна съдебно-техническа и счетоводна експертиза, изготвено от вещите лица Б. Х. и З. Д., и прието без оспорване; желае юрисконсултско възнаграждение и възражава за прекомерност на адвокатското; представя писмена защита.

Наличните доказателства, вкл. заключението на допълнителната експертиза, както и задължителните указания на касационната съдебна инстанция дават основание на Съда да приеме за установени следните факти и обстоятелства.

С процесния Ревизионен акт, изх. № СФД22-РД77-12/10.02.2022 г., с оспорената по адм. дело № 5382/2022 г. на АССГ част, в тежест на „Национален дворец на културата – Конгресен център София“ ЕАД, за ревизираните периоди от 01.01.2016 г., до 31.12.2020 г. са определени задължения за довносяне на: данък върху недвижимите имоти по чл. 10, ал. 1 от Закона за местните данъци и такси, в размер на 1 697 131, 79 лева и лихви - 522 333, 79 лв., както и такса за битови отпадъци, по чл. 62 с.з., в размер на 2 921 634, 62 лева и лихви - 908 903, 33 лв. Задълженията касаят шест нежилищни недвижими имота, собственост на дружеството, както следва:

1. за нежилищна сграда с описание – Главна сграда НДК - зали, фойета, коридори, с площ 41 767 кв.м., с партиден № 7224F96879, ведно с обособени части - Складови площи, с площ 50 091 кв.м. и Открити тераси, с площ 5 492 кв.м., са установени задължения за периода 01.01.2016 г. - 31.12.2020 г.: ДНИ, в размер на 1 805 228, 56 лв. и 437 808, 83 лв. лихви, от които дължими за довносяне са 1 422 194, 52 лв. главница и 423 021,91 лв. лихви; за ТБО - 2 993 395, 17 лв. и 808 948,73 лв. лихви, от които дължими за довносяне са 2 633 536, 98 лв. главница и 792 544,77 лв. лихви;

2. за нежилищна сграда с описание – Главна сграда НДК - Търговски обекти с РЗП от 3 117 кв. м. и складови площи към търговските обекти с площ от 1 300 кв. м., с партиден № 7224F96876: ДНИ - 81 142,09 лв. и 14 092, 13 лв. лихви, от които дължими за довносяне 48 402, 20 лв. главница и 12 864, 28 лв. лихви; ТБО - 69 626, 31 лв. главница и 13 287, 20 лв. лихви, от които дължими за довносяне 44 994, 30 лв. главница и 11 383,74 лв. лихви;

3. за нежилищна сграда с описание – ГТС - Енергиен център с площ от 1 620 кв. м. и склад (производствен) към енергиен център с площ от 1 500 кв. м., с партиден № 7224F96882 са установени задължения за периода 01.01.2016 г. - 31.12.2020 г.: ДНИ в размер на 13 654, 70 лв. и 3 192, 24 лв. лихви, от които дължими за довносяне 10 657, 84 лв. главница и 3 018,08 лв. лихви; ТБО - 36 193,10 лв. и 4 600,59 лв. лихви, от които дължими за довносяне 19 889, 20 лв. главница и 3 746, 61 лв. лихви;

4. за сграда с описание – Служебен гараж с площ от 6254 кв.м., с партиден № 7224F96880 са установени задължения за периода 01.01.2016 г. - 31.12.2020 г.: ДНИ - 82 166, 49 лв. - и 16 360, 72 лв. лихви, от които дължими за довносяне 57 277, 69 лв. главница и 16 236, 48 лв. лихви; ТБО - 57 145, 38 лв. и 12 238, 97 лв. лихви, от които дължими за довносяне 39 536, 93 лв. главница и 10 880, 14 лв. лихви;

5. за сграда с описание – Топла връзка с площ от 1 555 кв. м., с партиден № 7224F96874 са установени задължения за периода 01.01.2016 г. - 31.12.2020 г.: ДНИ -22 615, 60 лв. и 4 078, 21 лв. лихви, от които дължими за довносяне 14 204, 12 лв. главница и 3 830, 76 лв. лихви; ТБО - 51 542, 95 лв. и 11 386, 93 лв. лихви, от които дължими за довносяне 37 682, 19 лв. главница и 10 613,84 лв. лихви;

6. За сграда с описание – Административна сграда - ПРОНО с обща РЗП от 13 240 кв. м., в т.ч. площ за административна сграда - 12 180 кв. м.. площ за мазе 620.00 кв. м. и площ за таван 400

кв. м.; гаражи и складове към Административна сграда - ПРОНО с площ от 1 500 кв. м., с партиден № 7224F96875: ДНИ - 195 589, 65 лв. и 33 666,10 лв. лихви, от които дължими за довносяне 117 353, 79 лв. главница и 29 350, 20 лв. лихви; ТБО - 161 661, 55 лв. и 22 059, 85 лв. лихви, от които дължими за довносяне 82 166, 78 лв. главница и 17 280, 50 лв. лихви.

Основният спор, разгледан от касационния съд, с който съответно е обвързан и настоящият съдебен състав касае законосъобразността на определената в хода на ревизията данъчната основа за облагане на процесните имоти по т. 1 по – горе (Главна сграда НДК - зали, фойета, коридори) и т. 5 (Топла връзка), а именно - включване в основата за облагане и на активи, за които е прието, че без тях имотите не биха отговаряли на изискванията за получаване на разрешение за ползване, както и не биха могли да осъществяват предназначението си. За да измени ревизионния акт съставът на АССГ е приел обратната теза.

СПОРЕД КАСАЦИОННОТО СЪДЕБНО РЕШЕНИЕ: „между страните няма спор (поради липса на касационен довод в жалбата) и се установява от заключението на комплексната и допълнителни експертизи, че процесните активи са правилно счетоводно отразени, съгласно Международен счетоводен стандарт 16 („МСС 16“), като отделни активи, в сметки 205 – „Съоръжения“ и 206 – „Машини и оборудване“, различни от сградата – сметка 203 – „Сгради и конструкции“; установено е от заключението, че активите отговарят на изискванията за самостоятелен актив, по смисъла на параграф 6 и 7 от МСС 16, отделно от главната сграда на НДК, която е осчетоводена по сметка 203 – „Сгради и конструкции; НЕСПОДЕЛЕН е правният извод на съда (на АССГ), че всички процесни активи, счетоводно отнесени извън с/ка 203 – „Сгради и конструкции“ (понеже представляват отделни активи на дружеството и е въпрос на счетоводна политика, как ще бъдат третиращи) следва да бъдат изключени от данъчната основа за определяне на задължения по ЗМДТ. Касационният съд е споделил като правилни още:

А/ становището на ответника по касация, че: „отчетната стойност се увеличава с трайно прикрепените вещи (активи) към сградата и с подобренията към нея (капиталови разходи); трайно прикрепени към недвижимия имот са както вещите, чието отделяне би довело до физическото му увреждане, така и тези с отделянето, на които би се нарушило функционирането на имота; този извод се налага и от разпоредбата на чл. 15, ал. 1 ЗМДТ, съгласно която за новопостроените сгради или части от сгради се дължи данък от началото на месеца, следващ месеца, през който са завършени;

Б/ заключението на вещото лице, че „всички, описани вещи от сметки 205 и 206, на обща стойност 116 780 067 лв. отговарят на критериите за самостоятелен актив, съобразно МСС 16, и съгласно счетоводната политика на дружеството могат да бъдат разделени и счетоводно отразени като самостоятелни активи, ако това е преценено за уместно от ръководството на дружеството“ (отговори на въпроси 4 и 6 от ССТЕ).

Касационният съдебен състав е дефинирал като неизяснено: „дали самостоятелните активи по сметки 205 – „Съоръжения“ и 206 – „Машини и оборудване“ представляват елементи - сгради или са трайни приращения към сградите и служат за тяхното функциониране; административният съд е обсъдил комплексната експертиза в техническата част само по отношение на изложеното от вещото лице Х., че „всички активи по сметка 205 и 206 не са част от сградната конструкция, като уточнява, че ескалаторите, асансьорите и елеваторите могат да се отделят от сградата (да се демонтират), без да се увреди същата; от оборудването на залите вещото лице посочва единствено въртящите се дискове на сцената като монолитни, а по негово мнение всички останали съоръжения биха могли да се демонтират без необходимо вмешателство на инструменти, които биха нарушили част от стените и входовете; Съдът не е обсъдил в пълнота отговорите на поставените въпроси на вещото лице Х., поради което и част от относимите по делото въпроси от

фактическа страна са останали неизяснени“.

С назначената по делото комплексна експертиза вещите лица са отговорили на въпросите, поставени от жалбоподателя и ответника. Съответните отговори са, както следва: „всички осчетоводени при „НДК - Конгресен център София“ ЕАД в сметки 205 и 206 машини и съоръжения (подробно описани в таблица) могат да се демонтират и отстранят от сградата, без да има увреждания по тях и по частите от сградата, към които са били укрепени; „стойността на активите, които не могат да се отделят е равна на 0,00 лв.; „стойността на активите, които могат да се отделят е равна на общата стойност по двете сметки, в размер на 117 345 488, 88 лв.“; „всички осчетоводени при „НДК - Конгресен център София“ ЕАД дълготрайни материални активи в сметки 205 и 206 (индивидуализирани в таблица при отговора на първа задача) са подменяеми; съвременните технически решения се изготвят така, че при необходимост от обновяване или замяна поради повреда, както цели машини и съоръжения, така и отделни части и агрегати от тях да могат да се демонтират и да се подменят с нови от същия вид или осъвременени, в съответствие е настъпилите нови изисквания към експлоатирането им; следователно всички осчетоводени материални активи в двете сметки са подменяеми; колкото до вторичния пазар - такъв съществува, но е много трудно изпълним поради факта, че формата и габаритите на асансьори, ескалатори, сценично оборудване и други зависят от конкретното проектно решение на сградите, в които се монтират и за да се продаде такъв актив е необходимо купувачът да е заложил в своя проект предварително неговите размери, което е много трудно изпълнимо от чисто логистична гледна точка; по-реалистичен е пазарът за отделни части - стъпала от ескалатори, задвижвания на ескалатори и асансьори, двигатели за въртящи се сцени, редуктори, хидравлични агрегати и т.н.; от представените по делото документи става ясно, че в определени периоди са доставяни и монтирани нови асансьори, но липсва достатъчна информация за вида и качествата им, поради което може да се направи единствено и само предположение, че те представляват подобрене, изхождайки от факта, че заменят такива, монтирани през 1985 г., които най-малкото са вече морално остарели, и че за повече от тридесет години разликата в качеството и функционалността на новопроизведените е значителна; от извършеният анализ на предоставените счетоводни отразявания, касаещи направени разходи за закупуване на ДМА при „НДК - Конгресен център София“ ЕАД, отразени по с/ки 205 „Съоръжения“ и с/ка 206 „Машини и оборудване“ в периода след 1985 г., когато е първоначалното осчетоводяване на активите бе констатирано закупуването на ДМА (описани в таблица, по наименование на обекта, по дата на въвеждане в експлоатация, по сметка и отчетна стойност); осчетоводените при „НДК - Конгресен център София“ ЕАД по сметки 205 и 206 Дълготрайни материални активи - машини и съоръжения (индивидуализирани в таблица при отговора на първа задача) са доставени и монтирани в съответствие с изискванията на конкретния технологичен проект за процесната сграда, от което следва обосновано заключение, че те служат за функционирането на обектите към които са монтирани и без тях съответния обект не би бил въведен в експлоатация, съгласно изискванията на ЗУТ и наредбите към него“.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С. – ГРАД, в настоящия състав приема, че жалбата е неоснователна. Според разпоредбата на чл. 21, ал. 1 от Закона за местните данъци и такси данъчната оценка на недвижимите имоти на предприятията е по-високата между отчетната им стойност и данъчната оценка, съгласно Приложение № 2. С § 1, т. 17 ДР на ЗМДТ понятието за „отчетна стойност“ е дефинирано като „стойността при счетоводното завеждане на актива или обезценената/преоценената стойност на актива, когато е извършена оценка след първоначалното му счетоводно завеждане“. Отчетната стойност се увеличава с трайно прикрепените вещи (активи) към сградата и с подобренията към нея – т. нар. „капиталови разходи“.

С коментиране разпоредбите на чл. 55, ал. 1, т. 1 ЗКПО касационният съд е изложил и мотиви, задължителни за настоящата съдебна инстанция, че: „при определяне на годишните данъчни амортизации данъчните амортизируеми активи се разпределят в следните категории: 1. категория I - масивни сгради, включително инвестиционни имоти, съоръжения, предавателни устройства, преносители на електрическа енергия, съобщителни линии“, от което следва, че самото ревизирано лице е категоризирало данъчните амортизируеми активи по сметка 205 – „Съоръжения“, като „масивни сгради, включително инвестиционни имоти, съоръжения, предавателни устройства, преносители на електрическа енергия, съобщителни линии“. В тази връзка касационният съд (каза се по – горе) е намерил за неизяснен въпроса, „дали самостоятелните активи по сметки 205 – „Съоръжения“ и 206 – „Машини и оборудване“ представляват елементи - сгради или са трайни приращения към сградите и служат за тяхното функциониране“. В изпълнение указанията на касационната инстанция „да обсъди в пълнота отговорите на поставените въпроси на вещото лице Х., че активите, които са по сметка 205 не са част от сградната конструкция,.... но са част от технологичният проект, която е неразделна част от цялостният проект на НДК, респ. - ако активите са част от технологичния проект на сградата, то това би означавало, че същата няма как да се изгради без тяхното наличие“, Съдът приема следното.

Не е спорно (признато и от състава на касационния съд), че: счетоводните активи в отделните сметки, различни от сметка 203 – „Сгради и конструкции“ имат различен амортизационен срок, поради което и счетоводното им отразяване е различно; съгласно § 43 „Амортизация“ от МСС 16 всяка част от актив на имоти, машини и съоръжения с цена на придобиване, която е значителна по отношение на общата стойност на актива се амортизира отделно; според § 50 „Амортизируема сума и период на амортизация“ на МСС 16 амортизируемата сума на актив трябва да се разпределя систематично върху целия му полезен живот, като в § 51 от същия МСС е уредено, че остатъчната стойност и полезният живот на актив трябва да се преразглеждат най-малко при приключването на всяка финансова година и ако очакванията се различават от предишни приблизителни оценки, промените следва да се отчитат като промяна в счетоводните приблизителни оценки в съответствие с МСС 8 Счетоводни политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки“; разпоредбата на чл. 110, ал. 1 от Закона за собствеността определя като недвижими вещи земята, растенията, сградите и другите постройки и въобще всичко, което по естествен начин или от действието на човека е прикрепено трайно към земята или към постройката, следователно трайно прикрепени към недвижимия имот са както вещите, чието отделяне би довело до физическото му увреждане, така и тези с отделянето, на които би се нарушило функционирането на имота. В тази връзка несъмнено е, че за да е възможно в сградата да се осъществява дейността по организиране и провеждане на културни, научни, образователни, конгресно-конферентни и обществено-политически прояви, отдаване под наем на предоставеното имущество, фестивали, изложби, спортни прояви и други е необходимо да има асансьори, ескалатори и т.н., които поотделно трудно биха определени като носители на икономическа изгода за предприятието. Те ще покрият критериите за признаване на актив в съвкупността си като цяло, т.е. следва да се отчитат като една позиция. Установява се от доказателствата (отбелязано и от касационната инстанция), че: 1. по сметка 205 – „Съоръжения“ са заведени: „Зала 1 Съоръжения, зала, сцена“, Категория I 4 % - масивни сгради, включително инвестиционни имоти,

съоръжения, предавателни устройства, преносители на електрическа енергия, съобщителни линии, на стойност 80 117 800 лева; „Зала 2 Съоръжения, зала, сцена“, Категория I 4 % - масивни сгради, включително инвестиционни имоти, съоръжения, предавателни устройства, преносители на електрическа енергия, съобщителни линии, на стойност 22 768 500 лева; „Зала 3 Съоръжения, зала, сцена“, Категория I 4 % - масивни сгради, включително инвестиционни имоти, съоръжения, предавателни устройства, преносители на електрическа енергия, съобщителни линии, на стойност 967 300 лева; от позиция 4 до позиция 47 са посочени различни видове асансьори и ескалатори, категория I 4 % - масивни сгради, включително инвестиционни имоти, съоръжения, предавателни устройства, преносители на електрическа енергия, съобщителни линии; 2. в сметка 206 – „Машини и оборудване“ са заведени в три позиции различни асансьори и асансьорни кабин, като е посочена VI категория – 25 % - Други активи до 4 години.

Според цитираните по – горе отговори на вещите лица по настоящото дело: **„всички** осчетоводени при „НДК - Конгресен център София“ ЕАД в сметки 205 и 206 машини и съоръжения (подробно описани в таблица) **могат да се демонтират и отстранят** от сградата, без да има увреждания по тях и по частите от сградата, към които са били укрепени; „стойността на активите, които не могат да се отделят е равна на 0,00 лв.; „стойността на активите, които могат да се отделят е равна на общата стойност по двете сметки, в размер на 117 345 488, 88 лв.“; „всички осчетоводени при „НДК - Конгресен център София“ ЕАД дълготрайни материални активи в сметки 205 и 206 (индивидуализирани в таблица при отговора на първа задача) **са подменяеми**; в определени периоди са доставяни и монтирани нови асансьори, но липсва достатъчна информация за вида и качествата им, поради което може да се направи единствено и само предположение, че те представляват подобрение, изхождайки от факта, че заменят такива, монтирани през 1985 г., които най-малкото са вече морално остарели, и че за повече от тридесет години разликата в качеството и функционалността на новопроизведените е значителна; от извършеният анализ на предоставените счетоводни отразявания, касаещи направени разходи за закупуване на ДМА, отразени по с/ки 205 „Съоръжения“ и с/ка 206 „Машини и оборудване“ в периода след 1985 г., когато е първоначалното осчетоводяване на активите бе констатирано закупуването на ДМА, описани в таблица по наименование на обекта, по дата на въвеждане в експлоатация, по сметка и отчетна стойност; осчетоводените по сметки 205 и 206 дълготрайни материални активи - машини и съоръжения (индивидуализирани в таблица при отговора на първа задача) са доставени и монтирани в съответствие с изискванията на конкретния технологичен проект за процесната сграда, от което следва обосновано заключение, че те служат за функционирането на обектите към които са монтирани и без тях съответния обект не би бил въведен в експлоатация, съгласно изискванията на ЗУТ и наредбите към него“. С оглед заключението и предвид констатацията на касационния съд за неизясняване на въпроса, „дали самостоятелните активи по сметки 205 – „Съоръжения“ и 206 – „Машини и оборудване“ представляват елементи - сгради или са трайни приращения към сградите и служат за тяхното функциониране“ се налага извода, че самостоятелните активи служат за присъщото, обичайно функциониране на сградите и в този смисъл представляват „трайни приращения към сградите“. Очевидно е,

че т. нар „самостоятелни активи“, дори да не бъдат определени като част от конструкцията на сградите определено са част от технологичния проект и за да е възможно в самата сграда да се организират и провеждат културни, научни, образователни, конгресно-конферентни и обществено-политически прояви, да се отдава под наем имущество и помещения е необходимо да има асансьори, ескалатори и др, които поотделно трудно биха определени като носители на икономическа изгода за предприятието.

В заключение - оспореният Ревизионен акт, изх. № СФД22-РД77-12/10.02.2022 г., издаден от органи по приходите в Дирекция „Общински приходи“, потвърден от кмета на СО с Решение СОА22-РД28-11/03.04.2022 г. е правилен, законосъобразен и обоснован в оспорените и предмет на настоящото дело части, предвид изложените до тук мотиви. Постановен е от компетентните органи по приходите, в резултат на правилно прилагане, на относимите материалноправни норми на ЗМДТ, обсъдени по-горе.

Неоснователността на жалбата обуславя (чл. 161, ал. 1, изр. трето ДОПК, вр. чл. 8, ал. 1, вр.чл. 7, ал. 2, т. 7 от Наредба № 1/2004 г. за възнагражденията за адвокатска работа) заплащане от дружеството – жалбоподател на юрисконсултско възнаграждение в полза на Столична община, съответно за процесуално представителство пред Административен съд София – град, по адм. дело № 5382/2022 г. и адм. дело № 12715/2024 г., както и за представителство пред ВАС, по адм. дело № 5999/2024 г., в размер на общо 346 200 лева.

Водим от горните мотиви и на основание чл. 160, ал. 1, ал. 2, чл. 161, ал. 1 ДОПК, вр. чл. 9б ЗМДТ, Административен съд София - град, 14 -^{ти} състав,

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ оспорването по жалбата от „НАЦИОНАЛЕН ДВОРЕЦ НА КУЛТУРАТА – КОНГРЕСЕН ЦЕНТЪР СОФИЯ“ ЕАД, против РЕВИЗИОНЕН АКТ, изх. № СФД22-РД77-12/10.02.2022 г., издаден от органи по приходите в Дирекция „Общински приходи“ – Столична община, потвърден от кмета на същата община с Решение СОА22-РД28-11/03.04.2022 г., за ревизираните периоди от 01.01.2016 г., до 31.12.2020 г., относно определени задължения за довносяне на: данък върху недвижимите имоти по чл. 10, ал. 1 от Закона за местните данъци и такси, в размер на 1 697 131, 79 лева и лихви - 522 333, 79 лв., както и такса за битови отпадъци, по чл. 62 с.з., в размер на 2 921 634, 62 лева и лихви - 908 903, 33 лв.

ОСЪЖДА НАЦИОНАЛЕН ДВОРЕЦ НА КУЛТУРАТА – КОНГРЕСЕН ЦЕНТЪР С.“ ЕАД, ЕИК:[ЕИК] да заплати на Столична община юрисконсултско възнаграждение за две съдебни инстанции, в размер на общо 346 200 лв. (триста и четиридесет и шест хиляди, и двеста лева).

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховния административен съд, в 14 - дневен срок от съобщаването.

СЪДИЯ: